

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3MCdo/17/2010
Identifikačné číslo spisu: 1507227184
Dátum vydania rozhodnutia: 23.05.2012
Meno a priezvisko: JUDr. Emil Franciscy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2012:1507227184.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne G. K., bývajúcej v K., zastúpenej Advokátskou kanceláriou Mandzák a spol., s.r.o. so sídlom v Bratislave, Zámocká č. 5, IČO: 35 943 882, proti žalovanej MUDr. T. K., bývajúcej v K., zastúpenej JUDr. Milanom Ružbárskym, advokátom so sídlom v Bratislave, Špitálska č. 53, o ochranu osobnosti, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 5 C 164/2007, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. novembra 2009 sp. zn. 3 Co 202/2009, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 19. novembra 2009 sp. zn. 3 Co 202/2009 vo výroku o trovách odvolacieho konania; vec v rozsahu zrušenia vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava V rozsudkom z 27. apríla 2009 č.k. 5 C 164/2007-289 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa v konaní o ochranu osobnosti domáhala náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 16 596,96 € (500 000 Sk). Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov konania 3 485,85 €. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil poukázaním na § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 19. novembra 2009 sp. zn. 3 Co 202/2009 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil; žalobkyňu zaviazal zaplatiť žalovanej náhradu trov odvolacieho konania vo výške 387,70 €. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p., pričom ich výšku určil podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“), pričom tarifnú odmenu za jeden úkon právnej služby určil sumou 320 €, čo spolu s 19 % DPH vo výške 60,80 € a režijným paušálom 6,90 € predstavuje spolu 387,70 €.

Na podnet žalobkyne podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadne dovolanie proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu v časti výroku o náhrade trov odvolacieho konania. Žiadal toto rozhodnutie v napadnutom výroku zrušiť a vec v rozsahu zrušenia

vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Namietal, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.), lebo na rozhodnutie o trovách odvolacieho konania súd nesprávne vyhlášku v znení účinnom do 31. mája 2009. Vzhľadom na to, že právnu službu vypracovaním vyjadrenia k odvolaniu žalobkyne poskytol právny zástupca žalovanej 8. júna 2009, mal odvolací súd rozhodnúť o trovách odvolacieho konania podľa vyhlášky v znení účinnom od 1. júna 2009.

Žalovaná vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu vyslovila nesúhlas s právnym názorom generálneho prokurátora. Namietala, že tento názor vedie k neprípustnej priamej spätnej účinnosti právnej normy na odvolacie konanie, ktoré ako celok začalo za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy. Dodala, že v danej veci neboli splnené procesné predpoklady prípustnosti mimoriadneho dovolania vyplývajúce z § 243e ods. 1 O.s.p.

Žalobkyňa sa stotožnila s mimoriadnym dovolaním. Podľa jej názoru nejde v danom prípade o priamu ale o nepriamu retroaktivitu. Prechodné ustanovenie § 20a vyhlášky k zmenám účinným od 1. júna 2009 žiadnym spôsobom nezasiahlo do odmeňovania právnych úkonov vykonaných pred účinnosťou vyhlášky, ale len spôsobom vylučujúcim akúkoľvek pochybnosť ustanovilo, ako postupovať pri odmeňovaní právnych služieb poskytnutých po uvedenom dni.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu žalobkyne (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) preskúmal rozhodnutie odvolacieho súdu a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

K námietke žalovanej o procesnej neprípustnosti generálnym prokurátorom podaného mimoriadneho dovolania Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že procesné predpoklady pre podanie mimoriadneho dovolania sú upravené v § 243e ods. 1 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia platí, že ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f O.s.p.), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie. V preskúmvanej veci boli tieto procesné predpoklady splnené. S ohľadom na bližšie nekonkretizovaný obsah tejto námietky a jej bližšie nevysvetlenie môže Najvyšší súd Slovenskej republiky len konštatovať, že námietka žalovanej o nenaplnení procesných predpokladov pre podanie mimoriadneho dovolania je neopodstatnená.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Najvyšší súd Slovenskej republiky je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatorne (§ 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. V preskúmvanej veci neboli tieto procesné vady konania namietané a ich existenciu nezistil ani Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Mimoriadne dovolanie je odôvodňované tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 151 ods. 5 veta prvá O.s.p. trovy konania určí súd podľa sadzobníkov a podľa zásad platných

pre náhradu mzdy a hotových výdavkov. Sadzobníkom sa pre účely určenia odmeny za právne služby poskytnuté advokátom v súdnom konaní rozumie vyhláška. V zmysle § 9 ods. 1 vyhlášky sa základná sadzba tarifnej odmeny stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci alebo práva a podľa úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak. Podľa § 10 ods. 8 vyhlášky (v znení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 209/2009 Z.z. účinné od 1. júna 2009) platí, že vo veciach ochrany osobnosti, v ktorých sa žiada aj náhrada nemajetkovej ujmy, je tarifnou hodnotou veci 2000 €, z ktorej sa za použitia ustanovenia § 10 ods. 1 vyhlášky stanoví aj základná sadzba tarifnej odmeny za úkony právnej služby poskytnutej advokátom. Podľa prechodného ustanovenia § 20a vyhlášky (iba) za úkony právnych služieb vykonané pred dňom nadobudnutia účinnosti tejto zmeny vyhlášky (teda pred 1. júnom 2009), patrí advokátovi odmena podľa doterajších predpisov.

V preskúmvanej veci trovy odvolacieho konania žalovanej predstavujú trovy jej právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby - vypracovanie vyjadrenia k odvolaniu žalobkyne z 8. júna 2009. Z rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že pri výpočte týchto trov postupoval podľa vyhlášky v znení účinnom do 31. mája 2009 (sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby určil sumou 320 €, čo s 19 % DPH vo výške 60,80 € a režijným paušálom 6,90 € predstavuje spolu 387,70 €). Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožňuje s názorom generálneho prokurátora, že zo strany odvolacieho súdu išlo o nesprávnu aplikáciu právneho predpisu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že s účinnosťou od 1. júna 2009 nadobudla účinnosť vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 209/2009 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. V dôsledku tejto legislatívnej zmeny bolo ustanovenie § 10 vyhlášky doplnené o odsek 8, v zmysle ktorého „Vo veciach ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka, vo veciach ochrany podľa predpisov o masovokomunikačných prostriedkoch, vo veciach ochrany osobných údajov alebo vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva je tarifnou hodnotou 1000 eur, ak sa nežiada náhrada nemajetkovej ujmy, a 2000 eur, ak sa žiada náhrada nemajetkovej ujmy“. Zároveň v prechodnom ustanovení (§ 20a vyhlášky) spojenom s touto zmenou bola upravená časová pôsobnosť novej právnej úpravy tak, že (len) „za úkony právnych služieb vykonané pred touto zmenou patrí advokátovi odmena podľa doterajších predpisov“.

V posudzovanej veci bola právna služba (spočívajúca vo vypracovaní vyjadrenia k odvolaniu žalobkyne) poskytnutá 8. júna 2009, teda už za účinnosti novej právnej úpravy (vyhlášky v znení od 1. júna 2009). V dôsledku toho mal odvolací súd pri výpočte odmeny za poskytnutú právnu službu vychádzať z tarifnej hodnoty veci 2000 €. Pokiaľ žalovaná vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu poukázala na § 10 ods. 2 vyhlášky, v zmysle ktorého ak nie je stanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia pri začatí poskytovania právnej služby, a z toho vyvodila, že pre účely určenia výšky odmeny za právne služby poskytnuté advokátom bol v danom prípade rozhodujúci okamih začatia odvolacieho konania, je potrebné uviesť, že pre účely určenia výšky odmeny advokáta za ním poskytnutú právnu službu je rozhodujúci moment vykonania každého jednotlivého úkonu právnej služby, teda nie moment, kedy advokát začal poskytovať právne služby.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že mimoriadnym dovolaním napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu o trovách odvolacieho konania spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a že generálny prokurátor dôvodne podal proti nemu mimoriadne dovolanie (§ 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na to napadnutý výrok tohto rozsudku zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2, 3 a 4 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o mimoriadnom dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách konania o mimoriadnom dovolaní (viď primerane § 243d ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.